

歎異抄

TANNISHŌ

緒言

竊廻愚案粗勘古今歎異先師口傳之眞信思有後學相續之疑幸惑不依有縁知識者争得入易行一門哉。

Chogen

Hisokani guan o megurashi te, hobo kokon¹ o kangauru ni, senshi no kuden no Shinshin ni kotonaru koto o nageki, kōgaku sōzoku² no giwaku aru koto o omou ni, saiwaini uen³ no chishiki⁴ ni yora zu ba, ikadeka igyō⁵ no ichimon ni iru koto o en ya ?

EROAVUUKSIA VALITTAVAT MUISTIINPANOT

ESIPUHE

Kun nöyrästi harkitsen asioita mielessäni ja yleensäkin muistelen menneitä ja nykyisiä¹ niin en voi muuta kuin valittaa niitä poikkeamia oikeasta uskosta, joista edesmennyt mestarimme meille kertoi. Pelkään siksi, että epäily voi herätä jälkeemme² tulevissa. Ellei ole sitä onnea, että sattuisimme kohtaamaan⁴ hyvän opettajan³ niin kuinka mitenkään voimme astua helpon harjoituksen⁵ portista?

1. *Kokon* 古今: "mennyt ja nykyinen". Tässä "mennyt" tarkoittaa aikaa, jolloin Shinran Shōnin vielä eli (1173-1263). "Nykyinen" tarkoittaa aikaa, jolloin Yuien-bō kirjoitti tämän teoksen noin 30 vuotta Shinran Shōnin'in kuoleman jälkeen.

2. *Kōgaku sōzoku* 後学相續, *kōgaku* tarkoittaa "jälkeentulevat oppilaat" ja *sōzoku* merkitsee seurata tai periä, ts. tässä tapauksessa niitä, jotka perivät opettajan opin. Sanonta tarkoittaa siis niitä, jotka seuraavat nembutsun ja uskon puhtaan maan opetusta Shinran Shōnin'in opetuksen mukaisesti.

3. *Uen* 有縁, "liittyä" tai "olla suhteessa johonkin". Ilmaisu tarkoittaa tässä myös sitä, että näennäisesti sattumanvarainen hyvän buddhalaisen opettajan tapaaminen on voinut tulla mahdolliseksi aikaisemman elämän aikana olleen yhteydenpidon johdosta.

4. *Chishiki* 知識, "tieto". Termi viittaa tässä käsitteeseen *zenjishiki* 善知識, sanskritiksi *kalyānamitra*, hyvä tai hyveellinen ystävä. Tätä termiä käytetään tarkoittamaan henkilöä, joka auttaa kääntymään buddhalaisuuteen tai edistämään henkilön kehitystä buddhalaisella polulla.

5. *Igyō* 易行, "helppo harjoitus". Termi viittaa [puhtaan maan buddhalaisuudessa] tunnettuun helpon harjoituksen polkuun, jossa riittävänä harjoituksena on Amidan valan mukaisesti lausua nembutsua. Tällä tavoin syntyy puhtaaseen maahan ja saavuttaa valaistumisen. Termin vastakohta on *nangyō* 難行, vaikea harjoitus, tai vaikean harjoituksen polku. Se tarkoittaa monenlaisia uskonnollisia harjoituksia pitkänä aikana, kts. selitys SN 1.

全以自見之覺悟、莫乱他力之宗旨。仍、故親鸞聖人御物語之趣、所留耳底、聊注之。偏為散同心行者之不審也云々

Mattaku jiken no kakugo¹ o motte, Tariki² no shūshi o midaru koto nakare. Yotte ko Shinran Shōnin no on-monogatari no omomuki, mimi no soko ni todomaru tokoro, isasaka kore o shirusu. Hitoeni dōshin³ gyōja no fushin o sanzen ga tame nari, to unnun⁴.

Meidän ei tulisi vääristää muun voiman² oppia omilla näkökannoillamme ja ymmärtämyksillämme¹. Siksi merkitsen muistiin edesmenneen ylevän Shinranin vielä korvissani soivia sanoja. Tämän teen pelkästään poistaakseni uskovaistemme³ epäilyksiä⁴. (Esipuheen loppu)

1. *Kakugo* 覺悟, tarkoittaa tavallisesti päätöstä, valmistuneisuutta tai alistumista. Tässä merkitys on ymmärrys tai arviointi.
2. *Tariki* 他力, "muu voima" viittaa Amida Buddhan ehdottomaan pelastavaan voimaan. Sen vastakohta on *jiriki*, 自力, oma voima. Se tarkoittaa ihmisen omaa voimaa, joka on rajallinen ja tehoton valaistumisen saavuttamisessa, kts. selitys SN 2.
3. *Dōshin* 同心, samanmielinen. Termi tarkoittaa tässä samaa uskoa, jossa seuraajat harjoittavat nembutsua.
4. *Unnun* 云云, Tätä ilmaisua käytettiin merkinä siitä, että seuraavassa lauseessa tai lauseissa jokin osa on jätetty pois. Toinen käyttöalue on edelläolevan lainauksen lopun merkki. Tässä on viimeksimainittu merkitys.

*DAI ISSHŌ*¹

弥陀の誓願不思議にたすけられまいらせて、往生をばとぐるなりと信じて念仏もうさんとおもいたつところのおこるとき、すなわち攝取不捨の利益にあずけしめたまうなり。

*Mida*² *no Seigan*³ *fushigi ni tasuke rare mairase te Ōjō*⁴ *oba toguru nari, to shinji te, Nembutsu*⁵ *mōsan to omoi tatsu kokoro no okoru toki, sunawachi Sesshu-fusha*⁶ *no riyaku ni azuke shime tamō nari.*

LUKU I

Kun luottaa syntymään puhtaassa maassa⁴ Amidan² käsittämättömän valan³ ansiosta herää halu nembutsun⁵ lausumiseen. Sillä hetkellä saavuttaa peruuntumattoman⁶ suojelun edun.

1. Tämä aloituskappale esittelee shin-buddhalaisuuden perustan, joka on Amida Buddhan kahdeksastoista vala. Se on tosi uskoa muun voiman ehdottomaan pelastavaan voimaan, joka on hyvän ja pahan, viisauden ja tietämättömyyden tuolla puolen.
2. *Mida* 彌陀, tarkoittaa Amida Buddhaa.
3. *Seigan* 誓願, vala tai lupaus. Termin yleinen merkitys on bodhisattvan vala, jonka bodhisattva vannoo uransa alkuvaiheessa. Tässä termi tarkoittaa Amidan neljäkymmentäkahdeksää valaa, ja erityisesti kahdeksattatoista valaa (Äärettömän elämän sutrassa), jonka mukaisesti nembutsua aidossa uskossa harjoittava saa olla varma syntymästään puhtaassa maassa.
4. *Ōjō* 往生, mennä ja syntyä. Tämä tarkoittaa syntymää Amidan puhtaassa maassa.
5. Nembutsu 念佛, meditointi tai ajattelu, jonka kohteena on Buddha, tästä käytetään sanskritiksi termiä *buddhānusmṛiti*. Termi tarkoittaa myös Buddhan nimen lausumista tai resitointia, ja tässä nimenomaan Amidan Buddhan nimen lausumista muodossa "Namu Amida Butsu", turvaudun Amida-Buddhaan.
6. *Sesshu-fusha* 攝取不捨, *sesshu* tarkoittaa "ottaa syleilyynsä", *fusha* "hylkäämättä". Shin-buddhalaisuus painottaa, että heti kun aito usko on saavutettu Amidan valo ottaa syleilyynsä eikä koskaan hylkää, vaikka pahat teot ovat raskaat. Tästä käytetään sanontaa *shōjōju*, 正定聚, eli aito varmuus syntymästä Puhtaassa maassa.

弥陀の本願には老少善悪のひとをえられず。ただ信心を要とすとしるべし。そのゆえは、罪惡深重煩惱熾盛の衆生をたすけんがための願にてまします。しかれば本願を信ぜんには、他の善も要にあらず、念仏にまさるべき善なきゆえに。悪をもおそるべからず、弥陀の本願をさまたぐるほどの悪なきがゆえにと云々

Mida no Hongan¹ niwa rōshō zenaku no hito o erabare zu, tada Shinjin o yo to su, to shiru beshi. Sono yue wa, zaiaku jinju, bonnō² shijo no shujo o tasuken ga tame no Gan ni mashi-masu.

Shikareba Hongan o shinzen niwa, tano zen mo yo ni ara zu, (Nembutsu ni masaru beki zen naki)³ yue ni. Aku omo osoru bekara zu, (Mida no Hongan o samataguru hodo no aku naki)⁴ yue ni, to unnun.

Tulisi tietää, ettei Amidan perusvala¹ tee eroa nuoruuden ja vanhuuden välillä, ei pahan eikä hyvän välillä, ja että vain usko on tärkeydessä ylin, koska vala pelastaa elävät olennot raskaitten syntien ja tulisten intohimojen kahleista².

Jos vain on usko perusvalaan, eivät mitkään muut hyveet ole tarpeen, koska ei ole nembutsun ylittävää hyvettä³. Sanotaan, ettei edes pahuutta tulisi pelätä, koska mikään pahuus ei pysty estämään Amidan perusvalaa⁴.

1. *Hongan* 本願, sanskritiksi *pūrva-praṇidhāna*, joka tarkoittaa "aikaisempi tai alkuperäinen vala". *Hon* tarkoittaa shin-buddhalaisuudessa "perustavaa" tai "ensimmäistä". *Hongan*, merkityksessä "perustava", tarkoittaa Amidan 48 valaa, koska niitten ansiosta Buddha Amida saavutti buddha-tilan, ja merkitys "ensimmäinen" tarkoittaa kahdeksattatoista valaa, koska se on tärkeydessään ensimmäinen ja olen-nainen vala. Näistä kahdesta merkityksestä tässä tarkoitetaan kahdeksattatoista valaa.

2. *Bonnō* 煩惱, "kärsimyksen tai vaivan syy", sanskritiksi *klesa*, tahra. Termi tarkoittaa sellaisia mielen toimintoja, jotka piinaavat ihmisen mieltä ja kehoa. Ne ovat buddhalaisuuden mukaan ahne halu, viha ja tietämättömyys, kts. selitys SN 7.

3. Nembutsu 念佛... "ei ole hyvettä, joka ylittäisi nembutsun", koska nembutsu eli Amidan nimi on täynnä Buddhan täydellisiä hyveitä, kts. selitys SN 8..

4. *Mida no hongan*... 彌陀の本願... , "mikään pahuus ei pysty estämään Amidan perusvalaa", koska vala on muuttumattoman todellisuuden mukainen.

第二章

おのおの十余か国のさかいをこえて、身命をかえりみずして、たずねきたらしめたまう御ころざし、ひとえに往生極樂のみちをといきかんがためなり。

*DAI NISHŌ*¹

Ono-ono jūyoka-koku² no sakai o koe te, shimmei o kaerini zu shite tazune kitara shime tamo on-kokorozashi, hitoani Ōjō Gokuraku³ no michi o toi kikan ga tame nari.

LUKU II¹

Olette tulleet tapaamaan minua ylitettyänne yli kymmenen läänin² rajat oman henkenne kaupalla pelkästään kysyäkseen minulta tietä syntymään Ylimmän ilon maahan³.

1. Tässä kappaleessa Shinran Shōnin selvittää Amidan valan nembutsua niille seuraajille, jotka matkustivat Kiotoon mahdollisesti Japanin itäosista. Heidän vierailunsa tarkoitus oli kysyä puhtaaseen maahan syntymän oikeata syytä. Vierailun oletetaan johtuneen erimielisyyksistä liikkeessä sielläpäin. Syynä oli luultavasti Zenranin, Shinran Shōninin pojan levittämä harhaoppinen tulkinta nembutsun opista, kts. selitys SN 9.
2. *Jūyoka-koku* 十余ヶ國. Nämä Shinran Shōninin seuraajat itä-Japanista lähtivät ehkä Hitachin läänistä, Tokiosta koilliseen, ja kulkivat seuraavien läänien kautta: Shimofusa, Musashi, Sagami, Izu, Surugu, Tōtōmi, Mikawa, Owari, Ise, Ōmi ja Yamashiro. Matkustus siihen aikaan kävi jalan tai kantotuolissa, kts. selitys SN 10.
3. *Gokuraku* 極樂, "äärimmäinen onni", sanskritiksi *sukhāvātī*, "mielihyvän ja onnen täyttämä". Se on Amidan puhtaan maan nimi, koska siinä maassa ei ole ruumiin eikä mielen kärsimyksiä.

しかるに念仏よりほかに往生のみちをも存知し、また法文等をもしりたるらんと、こころにくくおぼしめしておわしましてはんべらんは、おおきなるあやまりなり。もししからば、南都北嶺にも、ゆゆしき学生たちおおく座せられてそうろうなれば、かのひとにもあいたてまつりて、往生の要よくよくきかるべきなり。

Shikaruni, Nembutsu yori hoka ni Ōjō no michi omo zonchi shi, mata hōmon¹ tō omo shiri taru ran, to kokoro nikuku oboshi meshi² te owashi mashi te hamberan wa, ōki naru ayamari nari. Moshi shikaraba, Nanto Hokurei³ nimo, yuyushiki⁴ gakushō tachi ōku owase rare te sōrō nare ba, kano hito⁵ nimo ai tatematsuri te, ōjō no yō yoku-yoku kikaru beki nari.

Jos kuitenkin luulette minussa olevan jotain mystistä² ja ajattelette, että tunnen muun tien syntymään [puhtaassa maassa] kuin nembutsun, tai ajattelette, että olen hyvin perillä buddhalaisista opeista¹ niin se on paha erehdys. Jos niin on, olisitte tyytyväisempiä, jos kävisitte kysymässä [puhtaaseen maahan] syntymän perusasioista kunnioitetuilta ja korkeasti oppineilta⁴ henkilöiltä⁵ eteläisessä pääkaupungissa ja pohjoisella vuorella³.

1. *Hōmon* 法文 : "dharma-kirjoitus", buddhalainen opinkappale. Sanan yleinen merkitys on sutra-tekstien ja kommentaarien osa, tai yleensä buddhalainen oppi.
2. *Kokoro nikuku oboshi mesu* こころにくくおぼしめす: "*Oboshi mesu*" on kohtelias ilmaisu sanalle omou, "ajatella". *Kokoro nikuku* 心憎く on adverbi, joka ilmaisee jollakin olevan mielessään jotain käsittämätöntä tai outoa. Tämä viittaa siihen, että Shinranin seuraajat arvelivat hänellä olevan hallussaan jokin syvällinen opetus, jota vielä ei ole paljastettu. Tämä luulo näyttää syntyneen siitä, että itä-Japanissa toimiva opettaja Zenran oli sanonut Shinranin välittäneen hänelle nembutsu-opetuksen salaisuudet keskiyöllä esoteeriseen tapaan.
3. *Nanto hokurei* 南都北嶺: "Eteläinen pääkaupunki ja pohjoinen vuori". Tässä tarkoitetaan Naran kaupunkia ja Kioton Hiei-vuorta, jotka olivat siihen aikaan buddhalaisen opetuksen keskuskeskset. Hiei-vuoren Enryaku-ji-tempelissä sekä Naran Kōfukuji'n ja Tōdaiji'n tempeleissä toimi lukuisia skolastikkoja.
4. *Yuyushiki* ゆゆしき: Johtava, arvostettu, suuri.
5. *Kano hito* かのひと: "Se henkilö", tässä käytetään monikollisesti. Joissakin käsi-kirjoitusversioissa lukee *kano hito-bito*, "ne henkilöt".

親鸞におきては、ただ念仏して、弥陀にたすけられまいらすべしと、よきひとのおおせをかぶりて、信ずるほかに別の子細なきなり。念仏は、まことに浄土にうまるるたねにてやはんべるらん、また、地獄におつべき業にてやはんべるらん。総じてもって存知せざるなり。

Shinran ni okite wa, tada Nembutsu shite Mida ni tasuke rare mairasu beshi, to yoki hito¹ no ōse o kōmuri te², shinzuru hoka ni, betsu no shisai³ naki nari.

Nembutsu wa makoto ni Jōdo ni umaruru tane nite ya hamberan, mata jigoku⁴ ni otsu beki gō⁵ nite ya hamberu ran, sōjite motte⁶ zonchi se zaru nari.

Mitä tulee minuun, Shinraniin, niin minulla ei ole muuta³ kuin vastaanottaa² ja uskoa kunnioitetun mestarin¹ opetus - sen että Amida pelastaa meidät pelkästään sillä, että sanomme nembutsun.

Olen aivan ilman tietoa siitä saako nembutsu todella minut syntymään puh-
taassa maassa vai johtaako karma⁵ minut vaipumaan helvettiin⁴.

1. *Yoki hito* よきひと: "Hyvä ihminen". sama kuin *zenjishiki* 善知識, tai yksinkertaisemmin *chishiki* 知識. Tarkoittaa tässä Hōnen'ia.

2. *Kōmuri te* かふむりて: *Kōmuri* , vastaanottaa, hyväksyä. Rennyō Shōnin'in käsikirjoituksessa on tässä käytetty sanontaa *kaburi te*, joka on *kōburi te* lyhennettynä. *Kōburi* on sama kuin *kōmuru* vanhalla japaninkielellä.

3. *Shisai* 子細 , myös 仔細 . Se tarkoittaa yksityiskohtia tai tarkennuksia sekä myös "asian erityistä syytä", tai myös "asiaa". *Betsu no shisai naki nari* tarkoittaa "ei ole muuta (kuin...)"

4. *Jigoku* 地獄: sanskritiksi *naraka*. Olemassaolon alimmainen tila, jonne pahoja tekoja tehneet joutuvat. Siellä he kohtaavat lukemattomia kärsimyksiä pahojen tekojensa sovitukseksi.

5. *Gō* 業: sanskritiksi *karman*. Se tarkoittaa toimintaa, puhetta tai ajattelua. Tässä se tarkoittaa termiä *gōin* 業因, "karman seuraus", tai tekoa jonkun seurauksen syynä. Siksi se on sama kuin *tane*, たね, eli siemen edellisessä lauseessa.

6. *Motte*, もて, oikeastaan *mote*. *Mote* on sama kuin *motte* nykyjapanissa. *Motte* lisätään muihin sanoihin niiden vahvennuksiksi.

たとい、法然聖人にすかされまいらせて、念仏して地獄におちたりとも、さらに後悔すべからずそうろう。そのゆえは、自余の行もはげみて、仏になるべかりける身が、念仏をもうして、地獄にもおちてそうらわばこそ、すかされたてまつりて、という後悔もそうらわめ。いずれの行もおよびがたき身なれば、とても地獄は一定すみかぞかし。

Tatoi Hōnen Shōnin¹ ni sukasare mairase te, Nembutsu shite jigoku ni ochi tari tomo, sarani kōkai su bekara zu sōrō. Sono yue wa, jiyo no gyō mo hagemi te, Butsu ni naru bekari keru mi ga, Nembutsu o mōshi te jigoku nimo ochi te sōrawa ba koso, sukasare tatematsuri te, to yū kōkai mo sorawa te, to yu kokai mo sōrawa me. Izure no gyō mo oyobi gataki mi nare ba, totemo jigoku wa ichijō sumika² zo kashi.

En valittaisi vaikka ylevä Hōnen¹ olisi pettänyt minua niin, että nembutsun lausuttuani vaipuisin helvettiin. Näin on siksi, että jos minusta tulisi buddha jonkun muun harjoituksen avulla, ja sitten vaipuisin helvettiin lausuttuani nembutsun, niin silloin minulla olisi aihetta valittaa. Mutta koska olen vailla mitään kykyä minkäänlaiseen harjoitukseen niin helvetti tulisi olemaan asuinpaikkani joka tapauksessa.

1. Hōnen Shōnin、法然聖人、oli Shinran Shōnin'in opettaja ja japanilaisen jōdo shūkoulukunnan perustaja. Hän syntyi vuonna 1133 ja kuoli vuonna 1212. Opiskeltuaan ja harjoitettuaan buddhalai-suutta monen vuoden ajan Hiei-vuorella ja muualla, hän tutustui Zēndō'n kommentaareista Amidan va-laan. Sen jälkeen hän omistautui nembutsun harjoitukseen ja puhtaan maan opin levittämiseen. Tarkempia tietoja on teoksessa *Shōshin Ge*, ss. 12-13, Ryukokun Yliopiston käännöskeskuksen julkaisemana. .

2. *Jigoku wa ichijō sumika* 地獄は一定すみか:"Helvetti olisi varmasti asuinpaikkani". Tämä näköalainen pohjattoman voimattomuuden ja viheliäisyyden tunne on tyypillistä shin-buddhalaisuudelle. Olemme kaikki perinjuurin pahoja ja kohtalomme on ikuinen kierto pahuuden ja vaivojen maailmoissa. Zēndō tuo esille saman asian teoksessaan *Sanzen Gi*. Siihen on viittaus tämän kirjan jälkikirjoituksessa luvussa III..

弥陀の本願まことにおわしませば、釈尊の説教、虚言なるべからず。仏説まことにおわしませば、善導の御積、虚言したまうべからず。善導の御積まことならば、法然のおおせそらごとならんや。法然のおおせまことならば、親鸞がもうすむね、またもって、むなしかるべからずそうろうか。詮ずるところ、愚身の信心におきてはかくのごとし。このうえは、念仏をとりて信じたてまつらんとも、またすてんとも、面々の御はからいなりと云々

Mida no hongan makoto ni owashi masa ba, Shakuson¹ no sekkyō kyogon naru bekara zu. Bussetsu makoto no owashi masa ba, Zendō² no on-shaku kyogon shi tamō bekara zu. Zendō no on-shaku makoto nara ba, Hōnen no ōse soragoto naran ya ? Hōnen no ōse makoto nara ba, Shinran ga mōsu mune mata motte munashi karu bekara zu sōrō ka ? Senzuru tokoro, gushin³ no shinjin ni okite wa kakuno gotoshi. Kono ue wa, Nembutsu o tori te shinji tatematsuran tomo, mata suten tomo, men-men no on-hakarai nari, to unnun.

Jos Amidan perusvala on totta, silloin Śākyamunin opetus on myös totta. Jos Buddhan sanat ovat totta, silloin Zendōn selitykset ovat totta. Jos Zendōn selitykset ovat totta, kuinka Hōnen'in puhe voisi olla väärää? Jos Hōnen'in sanoma on totta, niin se mitä minä, Shinran, sanon ei mitenkään voi olla väärää. Sellainen on tämän yksinkertaisen miehen koko usko. Niinpä on aivan teidän jokaisen oma asianne joko hyväksyä ja luottaa nembutsuun tai hylätä se. Niin on sanottu.

1. *Shakuson* 釋尊: "Kunnioitettu Śākya", tämä on yleisesti käytetty kiinankielinen käännös sanskritinkieliselle "Śākyamuni" (Śākya-kansan tietäjä) -kunnianimelle, joka tarkoittaa Gautama Buddhaa. Shinshū-opetuksen mukaisesti hän ilmestyi tähän maailmaan Amida Buddhan ilmenemismuotona ja opetuksen levittäjänä. Näin Śākyamunin sellaiset opin julistukset kuin mitä esimerkiksi sutrat *Dai Muryōju Kyō* ja *Kan Muryōju Kyō* ovat tosia, jos Amidan perusvala on totta. Tässä *Tanni Shō*-tekstissä valan totuutta ei aseta kyseenalaiseksi, koska se on selvästi Shinranin uskon mukainen.

2. *Zendō* 善導: kiinaksi Shan-tao (613-681) on viides shin-buddhalaisuuden seitsemästä patriarkasta. Hän oli puhtaasti maan perinteen kuuluisimpia opettajia Tang-dynastian Kiinassa. Tässä viitataan hänen pääteokseensa *Kangyō Sho*, joka on neliosainen kommentaari *KanMuryōju Kyō*-sutraan. Zendon elämästä ja opista on selvitys teoksessa *Shōshin Ge*, s. 10-11.

3. *Gushin* 愚身: "tyhmä ihminen". Sanaa käytetään vaatimattomana ilmaisuna omasta itsestä. Tässä kuitenkin Shinran näyttää käyttäneen sanaa *gu* tarkoittamaan täydellistä, ihmisluontoon syvästi juurtunutta hengellistä pimeyttä (*mumyō* 無明). Tämä on Shinranin ihmiskäsityksen keskeinen kanta.

第三章。

善人なおもて往生をとぐ、いわんや悪人をや。しかるを、世のひとつねにいわく、悪人なお往生す、いかにいわんや善人をや。この条、一旦そのいわれあるににたれども、本願他力の意趣にそむけり。そのゆえは、自力作善のひとは、ひとえに他力をたのむところかけたるあいだ、弥陀の本願にあらず。

*DAI SANSHŌ*¹

Zennin nao motte Ōjō o togu, iwanya akunin o ya ! Shikaru o, yo no hito tsuneni iwaku, "Akunin nao Ōjō su, ikani iwan ya zennin o ya." Kono jo, ittan sono iware aru ni nitare domo, Hongan Tariki no ishu ni somuke ri. Sono yue wa, jiriki sazen no hito² wa, hitoeni Tariki o tanomu³ kokoro kake taru aida, Mida no Hongan ni ara zu.

LUKU III

Koska hyväkin ihminen syntyy puhtaaseen maahan, niin kuinka paljon varmemmin syntyykään sinne paha! Kuitenkin, maailman ihmiset tavallisesti sanovat "Vieläpä huonokin ihminen syntyy puhtaaseen maahan, kuinka paljon varmemmin syntyykään sinne hyvä ihminen". Ensinäkemältä tämä ajatus näyttää järkevältä, mutta se on vastoin perusvalan tarkoitusta ja vastoin muun voiman oppia. Syy on se, että ne, jotka harjoittavat hyvyttä oman voimansa avulla ovat vailla kykyä luottaa varauksitta muuhun voimaan, eivätkä he ole sopusoinnussa Amidan perusvalan kanssa.

1. Tämä luku on tunnettu siitä, että se osoittaa Amida Buddhan todellisen tarkoituksen, joka on pahojen ihmisten ohjaaminen valaistumiseen. Toisin sanoen, teksti väittää lujasti, että paha ihminen on Amidan valan keskeinen kohde.
2. *Jiriki sazen no hito* 自力作善の人: sanonta "ne, jotka harjoittavat hyveitä oman voimansa avulla" tarkoittaa niitä, jotka omien voimiensa avulla harjoittavat hyveitä ja pidättyvät pahoista teoista saavuttakseen valaistumisen.
3. *Tanomu* たのむ: tämä japaninkielinen sana tarkoittaa (1) pyytämistä tai anomista ja (2) luottamista tai uskomista. Nykyään edellinen merkitys on suositumpi, mutta klassisessa kielessä merkitys on tavallisesti jälkimmäinen. Tässä merkitys on myös selvästi jälkimmäinen, koska rukoilemista pyytämisen merkityksessä ei laisinkaan ole shin-buddhalaisuudessa. Kautta koko shinshū'n pitkän historian, erityisesti tokugawa-kaudella, on erityisesti korostettu, että sanaa ei pidä ymmärtää väärin ihmisen omasta voimasta käsin lähteneenä pyyntönä.

しかれども、自力のこころをひるがえして、他力をたのみたてまつれば、真実報土の往生をとぐるなり。煩惱具足のわれらは、いずれの行にても、生死をはなるることあるべからざるをあわれみたまいて、願をおこしたまう本意、悪人成*628仏のためなれば、他力をたのみたてまつる悪人、もつとも往生の正因なり。よつて善人だにこそ往生すれ、まして悪人はと、おおせそうらいき。

Shikare domo, jiriki no kokoro o hirugaeshi te, Tariki o tanomi tatemasure ba, Shinjitsu Hōdo¹ no Ōjō o toguru nari.

Bonnō gusoku no warera wa, izure no gyō nite mo, shōji² o hanaruru koto aru bekara zaru o awaremi tamai te, Gan o okoshi tamo hon'i, akunin jobutsu no tame nare be, Tariki o tanomi tatemasure akunin, mottomo Ōjō no sin³ nari. Yotte, "Zennin dani koso Ōjō-sure, mashite akunin wa", to ōse sōrai ki.

Jos heidän oman voiman täyttämä mielensä kääntyy ja luottaa muuhun voimaan niin heidän syntymänsä ansion todessa maassa¹ on varma.

Amida julisti valansa myötätunnosta meitä kohtaan, jotka olemme täynnä pahoja intohimoja ja vailla kykyä vapautua syntymän ja kuoleman kierrosta² min-kään harjoituksen avulla. Koska Amidan valan tarkoitus on, että huonot ihmiset saavuttaisivat buddha-tilan niin huono ihminen, joka luottaa muuhun voimaan on juuri se, jolla on oikea syy³ syntymään puhtaassa maassa. Siksi on sanonta "vieläpä hyväkin ihminen syntyy puhtaaseen maahan, niinpä siis paljon varmemmin syntyy sinne paha". Näin sanoi Mestari.

1. *Hōdo* 報土: palkinnon maa tai palkittu maa tarkoittaa buddhan puhdasta maata palkintona buddhan vannomista valoista ja tekemistä harjoituksista hänen ollessaan bodhisattva. Tässä tarkoitetaan Buddha Amidan puhdasta maata. Ne, jotka ovat saavuttaneet totisen uskon niin kuin kahdeksannessatoista valassa tarkoitetaan, syntyvät sinne. Oikea palkinnon maa esitetään vastakohtana "taitavien keinojen muutoksen maalle", *hōben kedo* 方便化土. Yhdeksänentoista ja kahdenkymmenennen valan voimasta sinne syntyvät ne, jotka harjoittavat nembutsua ja muita hyviä tekoja, mutta epäilevät Amidan usautta ja voimaa.

2. *Shōji* 生死: sanskritiksi *jāti-maraṇa* eli "syntymä ja kuolema", myös *saṃsāra*, ja "jälleensyntymien kierto". *Shōji* ei tässä tarkoita elämäkarta syntymästä kuolemaan vaan syntymien ja kuolemien sarjaa. Buddhalaisuus tarjoaa erilaisia menetelmiä, joilla voi vapautua vaivojen ja kärsimysten täyttämästä jälleensyntymien kierrosta.

3. *Shōin* 正因: oikea tai todellinen syy. Tarkoittaa tässä sitä, jolla "on oikea syy syntymään puhtaassa maassa".

第四章。

慈悲に聖道・浄土のかわりめあり。聖道の慈悲というは、ものをあわれみ、かなしみ、はぐくむなり。

DAI SHISHŌ¹

Jihi² ni Shōdō³ Jōdo⁴ no kawarime ari. Shōdō no jiji to yu wa mono o awaremi, kanashimi, hagukumu nari.

LUKU IV¹

Tietäjien polun ja puhtaan maan polun⁴ myötätunto² on erilainen. Tietäjien polun³ myötätunto on sääli, myötämieli ja huolenpito.

1. Tämän tekstin ensimmäisessä kolmessa kappaleessa kirjoittaja osoittaa, että perusvalan nembutsu on tarkoitettu pelastamaan kaikki elävät olennot. Tästä eteenpäin seuraavassa kolmessa kappaleessa kirjoittaja ottaa aiheeksi Shinranin asenteen kaikkia eläviä olentoja kohtaan kappaleessa IV, erityisesti omia vanhempia kohtaan kappaleessa V ja oppilaita kohtaan kappaleessa VI. Kappaleessa IV esitellään Shinranin asenne kaikkia eläviä olentoja kohtaan toden uskon näkökannalta. Vaikka Shinran rakasti ja tunsu myötätuntoa kaikkia eläviä olentoja kohtaan, hän ymmärsi rajoituksensa siinä mitä hän voi tehdä. Hänen ratkaisunsa oli luottaa Amida Buddhan myötätuntoon. Shinran osoittaa tässä kappaleessa eron puhtaan maan polun myötätunnon ja tietäjien polun myötätunnon välillä ja päättyy siihen, että nembutsun lausuminen on hyödyksi myös muille eikä vain itselle. Shinran esittää myös, että nembutsun lausuminen on ainoa mahdollinen tapa hyödyttää muita eläviä olentoja.

2. *Jihi* 慈悲: *Ji*, on käännös sanskritin sanalle *maitri*, ja tarkoittaa ystävällisyyttä tai rakastavaa ystävällisyyttä. *Hi* on käännös sanskritin sanalle *karunā*, ja tarkoittaa myötätuntoa. *Jihi* yhdyssanana tarkoittaa syvän ystävällisyyden läpäisemää myötätuntoa, joka vapauttaa elävät olennot harhakuvista ja kärsimyksistä johtaen heidät lopulta valaistumiseen. Bodhisattvan myötätuntoinen mieli on vailla minäkeskeisyyttä ja puoltoa. Näin hän saavuttaa valaistumisen.

3. *Shōdō* 聖道: lyhennys sanasta *shōdōmon* "pyhän polun portti". Se uttaa tietäjien polkuun, mikä on toinen buddhalaisuuden osa sellaisessa luokittelussa jossa puhtaan maan polku on toinen. Tietäjien polku sisältää kaikki opetukset buddha-tilan saavuttamiseksi oman voiman avulla tässä elämässä.

4. *Jōdo* 浄土: lyhennys sanasta *jōdomon* "Puhtaan maan portti". Se tarkoittaa puhtaan maan polkua, joka julistaa, että buddha-tila on saavutettavissa puhtaassa maassa Amidan voiman avulla.

しかれども、おもうがごとくたすけとぐること、きわめてありがたし。浄土の慈悲というは、念仏して、いそぎ仏になりて、大慈大悲心をもって、おもうがごとく衆生を利益するをいうべきなり。今生に、いかに、いとおし不便とおもうとも、存知のごとくたすけがたければ、この慈悲始終なし。しかれば、念仏もうすのみぞ、すえとおりたる大慈悲心にてそうろうべきと云々

Shikare domo, omou ga gotoku tasuke toguru koto, kiwamete ari gatashi. Jōdo no jiji to yu wa, Nembutsu shite, isogi¹ Butsu nari te, Daiji Daihishin o motte, omou ga gotoku shujō o riyaku suru o yu beki nari. Konjō ni, ikani itooshi fubin² to omou tomo, zonchi no gotoku tasuke gatakere ba, kono jiji shiju³ nashi. Shikareba, Nembutsu mōsu nomi zo, sue tōri taru Daijishin nite sōrō beki, to unnun.

Vaikka kuinkakin haluaisi, on tavattoman vaikeaa auttaa ja pelastaa. Puhtaan maan opetuksen myötätunto on tietenkin se, että tulee nopeasti¹ buddhaksi lausumalla nembutsua, ja sitten toimii elävien olentojen hyödyksi suuren myötätunnon suuresti myötätuntoisella sydämellä. On vaikeaa auttaa ja ohjata valaistumiseen muita, vaikka kuinka haluaisi ja vaikka tuntisi kuinkakin paljon rakkautta ja myötätuntoa² tässä elämässä. Tämä myötätunto ei kestä³. Sentähden, vain nembutsun lausuminen tuottaa kestävän suuren myötätunnon sydämen. Näin on sanottu.

1. *Isogi* いそぎ, äkkiä, tarkoittaa tässä syntymän hetkeä puhtaassa maassa.
2. *Fubin* 不便, tarkoittaa sääliä tai myötätuntoa. Nykyjapanissa sana luetaan *fuben* jonka merkitys on "epämukava". [On huomattava, että buddhalainen termi myötätunnolle, sanskritinkielen sanan *karunā* käännöksenä on *daihi* 大悲. Suomentajan huomautus.]
3. *Shijū* 始終. *Shi* tarkoittaa alkua ja *jū* tarkoittaa loppua. *Shijū* tarkoittaa "alusta loppuun", "koko ajan", "pysyvä" ja "kestävä".

第五章。

親鸞は父母の孝養のためとて、一辺にても念仏もうしたること、いまだそうらわず。そのゆえは、一切の有情は、みなもって世々生々の父母兄弟なり。いずれもいずれも、この順次生に仏になりて、たすけそうろうべきなり。

*DAI GOSHŌ*¹

Shinran wa, bumo no kyōyō² no tame tote, ippen nite mo Nembutsu mōshi taru koto imada sōrawa zu. Sono yue wa, issai no ujō wa mina motte sese shojo no bumo kyōdai nari. Izuremo izuremo, kono junjishō ni Butsu ni nari te tasuke sōrō beki nari.

LUKU V

Minä Shinran en ole koskaan edes kertaakaan sanonut nembutsua velvollisuudentunnosta² vanhempiani kohtaan. Näin siksi, että kaikki elävät olennot ovat jossain syntymässä tai elämässä olleet vanhempiani tai veljiäni. Voimme pelastaa heidät kaikki kun tulemme buddhiksi seuraavassa elämässä.

1. Tämä kappale käsittelee Shinranin kantaa lapsen velvollisuuksiin vanhempiaan kohtaan. Siihen aikaan oli yleisenä tapana järjestää uskonnollisia menoja, rakentaa temppeleitä ja muistopatsaita, lausua sutra-tekstejä ja nembutsua vainajan hyväksi, jotta tämän hengelliset ansiot lisääntyisivät, ja korkeampi sekä onnellisempi tila saavutettaisiin. Shinran piti tällaista käytäntöä taikauskona ja merkityksettömänä. Hän ei kannattanut ajatusta, että nembutsun toistaminen hyödyttäisi muita, tai että hyöty voitaisiin kääntää muiden hyväksi, ei edes silloin kun lapset toimivat kuolleitten vanhempiensa edestä.

2. Kyōyō 教養: "vanhemmista huolehtiminen". Tämä tarkoittaa velvollisuudentuntoista ja rakastavaa asennetta omia vanhempia kohtaan. Laajemmassa merkityksessä se ulottuu myös jo kuolleisiin vanhempiin mm. muistopalvelusten järjestämisenä. Tämä tapa siirtyi Japaniin Kiinasta. Shinranin aikaan kuolleitten muistolle järjestetyt buddhalaiset menot olivat jo suosittuja Kiinassa.

わがちからにてはげむ善にてもそうらわばこそ、念仏を回向して、父母をもたすけそうらわめ。ただ自力をすてて、いそぎ浄土のさとりをひらきなば、六道四生のあいだ、いずれの業苦にしずめりとも、神通方便をもって、まず有縁を度すべきなりと云々

Waga chikara nite hagemu zen nite mo sōrawa ba koso, nembutsu o ekō¹ shite, bumo omo tasuke sōrawa me. Tada jiriki o sutete te, isogi Satori o hiraki naba, rokudō² shisō³ no aida, izure no gōku ni shizume ri tomo, jinzū hōben⁴ o motte, mazu uen o dosu beki nari, to unnun.

Jos nembutsu olisi oman voimamme avulla vaikuttava niin silloin voisimme siirtää¹ sen vaikutuksen vanhempiemme pelastamiseksi. Luovu oman voimasi [käytöstä] ja saavuta valaistuminen pikaisesti. Sitten voit muun voiman ja taitavien keinojen⁴ avulla pelastaa ensiksi ne, jotka ovat läheisiä, vaikka he vajoaisivat karman johdosta kärsimykseen kuudessa² maailmassa ja neljänlajisissa syntymissä³. Näin on sanottu.

1. *Ekō* 廻向: sanskritiksi *parinama*, muutos, muunnos, kehitys. Buddhalaisuudessa se tarkoittaa omien hengellisten ansioitten siirtämistä valaistumisen saavuttamiseen ja toisten elävien olentojen hyödyksi. Shin-buddhalaisuus jakaa tämän termin merkityksen kahteen osaan. Ne ovat (1) *Jiriki-ekō* 自力回向, hengellisten ansioitten siirtäminen oman voiman avulla ja (2) *tariki-ekō* 他力回向, siirtäminen muun voiman avulla. Näistä kahdesta edellinen tulisi hylätä, mutta jälkimmäisen mukaan toimia, koska vain Amidan ansioitten siirron avulla voimme savuttaa valaistumisen puhtaassa maassa ja sitten pelastaa niitä, jotka kärsivät olemassaolon eri tasoilla, kts. selitys n:o 11.

2. *Rokudō* 六道: kuusi polkua. Tämä tarkoittaa kuutta alempaa olemassaolon kierron tilaa, joihin elävät olennot joutuvat elämään oman karmansa seurauksena, kts. selitys n:o 11.

3. *Shishō* 四生: neljä syntymää. Tämä tarkoittaa neljää syntymän lajia, kts. selitys n:o 12.

4. *Jinzū hōben* 神通方便: *Jinzū*, sanskritiksi *abhijñā*. Tarkoittaa buddhien ja valaistuneiden mestarien yliluonnollisia tai transkendenttisiä kykyjä. *Hōben*, sanskritiksi *upāya* tarkoittaa menetelmää. Puhtaassa maassa syntyneet saavat transkendenttiset voimat, ja näitten voimien avulla he voivat pelastaa eläviä olentoja kärsimysten kierrosta.

第六章。

専修念仏のともがらの、わが弟子ひとの弟子、という相論のそうろうらんこと、もつてのほかの子細なり。親鸞は弟子一人ももたずそうろう。そのゆえは、わがはからいにて、ひとに念仏をもうさせそうらわばこそ、弟子にてもそうらわめ。ひとえに弥陀の御もよおしにあずかって、念仏もうしそうろうひとを、わが弟子ともうすこと、きわめたる荒涼のことなり。

DAI ROKUSHŌ¹

Senju-nembutsu² no tomogara no, waga deshi hito no deshi, to yu sōron no sōrō ran koto, motte no hoka no shisai nari. Shinran wa deshi ichinin mo mota zu sōrō. Sono yue wa, waga hakarai nite hito ni Nembutsu o mōsase sōrawa ba koso, deshi nite mo sorawa me. Mida no on-moyooshi³ ni azukatte Nembutsu moshi sōrō hito o, waga deshi to mosu koto, kiwame taru kōryō⁴ no koto nari.

LUKU VI¹

On aivan vailla järkeä, että kokonaan nembutsulle² omistautuneet riitelevät sanoen: "Nämä ovat minun oppilaitani" tai "Nuo ovat muitten oppilaita". Minulla Shinranilla ei ole edes yhtä oppilasta. Jos omin voimini johtaisin muita lausumaan nembutsua, niin silloin voisin sanoa heitä omiksi oppilaiksini. On kuitenkin aivan naurettavaa⁴ sanoa heitä oppilaikseni, koska he lausuvat nembutsua Amida Buddhan vaikutuksesta³.

1. Tässä kappaleessa Shinran käsittelee sellaista esilletullutta vaikeutta, että eri ryhmät ja opettajat riite-livät keskenään saadakseen mahdollisimman monia seuraajia. Shinran esittää, että nembutsun suhteen kaikki ovat yhtäläisiä, eikä ole olemassa käsitettä "minun oppilaani".
2. *Senju-nembutsu* 専修念佛: *senju* tarkoittaa "harjoittaa pelkästään", tässä merkitys on siis "harjoittaa pelkästään nembutsua" jättäen kaikki muut sekalaiset harjoitukset sikseen. Tähän ajatukseen perustuen Hōnen perusti puhtaan maan koulukunnan.
3. *On-moyooshi* 御もよほし: "*On*" on kohteliaan ilmaisun etuliite, "*moyo-(h)oshi*" tarkoittaa tarkoitusta tai vaikuttavaa voimaa, joka saattaa ihmiset päämäärähakuiseen toimintaan.
4. *Kōryō* 荒涼: kirjoitetaan myös 荒量. Tämä on kansanomaisen ilmaus Kamakura-kaudelta. Se tarkoittaa tolkkuttoman järjetöntä tai naurettavaa.

つくべき縁あればともない、はなるべき縁あれば、はなるることのあるをも、師をそむきて、ひとにつれて念仏すれば、往生すべからざるものなりなんどいうこと、不可説なり。如来よりたまわりたる信心を、わがものがおに、とりかえさんともうすにや。かえすがえすもあるべからざることなり。自然のことわりにあいかなわば、仏恩をもしり、また師の恩をもしるべきなりと云々

Tsuku beki en are ba tomonai, hanaru beki en are ba hanaruru koto no aru omo, shi o somuki te hito ni tsure te nembutsu sure ba, Ōjō su bekara zaru mono nari, nando yuu koto, fukasetsu¹ nari. Nyorai yori tamawari taru Shinjin o, wagamono gao ni torikaesan to mosu ni ya ? Kaesugaesu mo aru bekara zaru koto nari. Jinen² no kotowari ni ai-kanawa ba, Button omo shiri, mata shi no on o mo shiru beki nari, to unnun.

Jos on olemassa olosuhteita, jotka tuovat meidät yhteen niin meidän on tavattava. Jos on olosuhteita, jotka erottavat meidät niin meidän täytyy erota. Vastoin tätä asianlaitaa jotkut sanovat, että se, joka kääntyy opettajaansa vastaan ja toista seuraten lausuu nembutsua ei synny puhtaaseen maahan. Tämä on aivan järjetöntä¹. Tarkoittavatko he, että he voivat ottaa pois Amida Buddhan suoman uskon ikäänkuin se olisi heidän omaisuuttaan? Toistan, että sellainen näkökanta ei ole hyväksyttävä. Kun tulemme luonnolliseen sopusointuun² niin tajuamme miten kiitollisia olemme Buddhalle ja myös tunnemme kiitollisuutta opettajaamme kohtaan. Näin on sanottu.

1. *Fukasetsu* 不可説: "kuvaamaton", "sain ilmaisemattomissa oleva". Tässä sitä käytetään vähättelevässä merkityksessä merkitsemään naurettavaa.

2. *Jinen* 自然: "luonto", "luonnollisuus", "spontaanisuus". Shin-buddhalaisuudessa termiä käytetään seuraavissa merkityksissä: (1) *Mui-jinen* 無爲自然, ei-ehdonvaraisen olemassaolon luonnollisuus. (2) *Gōdō-jinen* 業道自然, karman väistämätön vaikutus, ja (3) *Ganriki-jinen* 願力自然, valan voiman väistämätön vaikutus. Tässä tarkoitetaan umemainittua. Ajatus on se, että kun meissä kehittyi luottamus Amidaan, ja kun toimintamme mukautuu Amidan valan suuntaiseksi niin havaitsemme, että on syytä olla kiitollisia Amidalle ja omalle opettajallemme.

第七章

念仏者は、無碍の一道なり。そのいわれいかんとならば、信心の行者には、天神地祇も敬伏し、魔界外道も障碍することなし。罪惡も業報も感ずることあたわず、諸善もおよぶことなきゆえに、無碍の一道なりと云々

*DAI SHICHISHŌ*¹

*Nembutsusha*² *wa muge no Ichido nari. Sono iware ikan to nara ba, Shinjin no gyoja niwa, tenjin chigi*³ *mo kyobuku shi, makai*⁴ *gedō*⁵ *mo shoge suru koto nashi. Zaiaku mo goho o kanzuru koto atawa zu, shozen mo oyobu koto naki yue nari, to unnun.*

LUKU VII¹

Nembutsu² on ainoa esteetön tie. Se johtuu siitä, että taivaan ja maan³ jumalat kumartavat kunnioittaen uskon seuraajia, eivätkä pahan valtakuntaan kuuluvat⁴ eivätkä ei-buddhalaiset⁵ voi estää heitä. Heihin eivät myöskään pahojen tekojen karman seuraukset yllä. Erilaiset hyvät teot eivät nekään voi ylittää nembutsua. Näin on sanottu.

1. Tässä kappaleessa Shinran esittää, että nembutsu on ainoa polku täydelliseen pelastukseen. Sitä ei mikään estä.

2. *Nembutsusha* 念佛者: tarkka käännös on "ne, jotka harjoittavat nembutsua". Kuitenkin, *sha* 者-sanalla ei kiinankielessä ole tarkkaa merkitystä, ja se vain osoittaa, että edellinen sana on subjekti. Shinranin aikaan tämä merkitys oli käytössä vielä japaninkielessäkin. Tästä syystä *nembutsusha* tulee tässä tapauksessa kääntää "nembutsu on ...".

3. *Tenjin chigi* 天神地祇: "taivaan ja maan jumalat". Jumalat ovat ajalta ennen buddhalaisuutta Intian kansantarustojen olentoja. Silloin uskottiin, että niillä oli yliluonnollinen vaikutus ihmisiin. Näitten jumalien nimiä esiintyy buddhalaisissa kirjoituksissa. Buddhalaisuudessa näiden jumalien merkitys on sikäli erilainen, että heitä pidetään buddhalaisuuden suojelejoita.

4. *Makai* 魔界: "paholaisen valtakunta", tässä merkitys on "ne, jotka kuuluvat paholaisen valtakuntaan". "Ma" on sanskritiksi *Mara*, joka merkitsee paholainen tai kiusaaja. *Mara* on se, joka yrittää houkutellessa bodhisattvaa, buddhaa tai hänen seurajiaan oikealta tieltä.

5. *Gedō* 外道: "toinen polku". Se tarkoittaa niitä, jotka seuraavat toisia polkuja eli muita opetuksia. Buddhalaisuudessa se tarkoittaa buddhalaisuuden ulkopuolisten oppien seuraajia.

6. *Gōhō* 業報: "karman seuraus" tai "toiminnan tulos". Syyn ja seurauksen laki on eräs buddhalaisuuden keskeisiä oppeja. Jokainen karma eli teko, jonka teemme ruumiin, suun tai mielen keinoin aiheuttaa seurauksen. Pahojen tekojen sanotaan tuottavan pahoja seurauksia, mutta nembutsun seuraajien kaikki pahat teot kumoutuvat nembutsun ansion takia.

第八章

仏は行者のために、非行非善なり。わがはからいにて行ずるにあらざれば、非行という。わがはからいにてつくる善にもあらざれば、非善という。ひとえに他力にして、自力をはなれたるゆえに、行者のためには非行非善なりと云

*DAI HASSHŌ*¹

Nembutsu wa gyōja to tame ni higyō hizen nari. Waga hakarai² nite gyōsuru ni ara zare ba higyō to yū. Waga hakarai nite tsukuru zen nimo ara zare ba hizen to iu. Hitoeni Tariki ni shite, jiriki o hanare taru yue ni, gyōja no tame niwa higyō hizen nari, to unnun.

LUKU VIII¹

Nembutsu ei ole [uskonnollinen] harjoitus eikä hyvien tekojen tekemistä. Se ei ole meille harjoitus, koska se ei ole harjoitus, jota tekisimme laskelmoiden² [sen tuottamaa hyötyä]. Se ei ole hyviä tekoja, koska se ei ole hyvyyttä mitä harjoittaisimme oman laskelmointimme perusteella. Nembutsu on kokonaan muuta voimaa ja kokonaan vailla omaa voimaa. Näin nembutsu on ei-harjoitus ja ei-hyve niille, jotka sitä harjoittavat. Näin on sanottu.

1. Tämä kappale esittää, että nembutsu on Buddhan suuri harjoitus ja suuri hyvyyden teko. Vaikka nembutsua pyydetään harjoittamaan yksinomaisesti ei siihen voi lisätä mitään, sillä nembutsu on itsessään täydellinen sisältäen kaikki ansiot ja hyveet. Näin, kuten tässä sanotaan, nembutsu ei ole uskonnollinen harjoitus eikä hyvä teko sen harjoittajalle.

2. *Hakarai* はからい, suunnittelu tai laskelmointi. *Hakarai* on ihmisluonnon ominaisuus. Tietäen tai huomaamattaan ihmiset jatkuvasti erottelevat hyvän ja huonon, viisaan ja tyhmän ja niin edespäin. Amidan vala sitävastoin perustuu erittelemättömään (tasapuoliseen) viisauteen ja on siksi käsitteitten ulkopuolella. Ihminen luonnostaan epäilee pelastustaan ja pyrkii harjoittamaan nembutsua laskelmoiden. Shinran kehoittaa jättämään kaikki erottelut ja laskelmoinnit.

第九章

念仏もうしそらえども、踊躍歡喜のころおろそかにそうろうこと、またいそぎ浄土へまいりたきころのそらわぬは、いかことそうろうべきことにてそうろうやらん」と、もうしいれてそうらいしかば、「親鸞もこの不審ありつるに、唯円房おなじころにてありけり。

DAI KYŪSHŌ¹

"Nembutsu mōshi sōrae domo, yuyaku kangī² no kokoro orosoka no sōrō koto, mata isogi Jōdo e mairi taki kokorono sorawa nu wa, ikani to sōrō beki koto nite sōrō ya ra ?" to moshi ire te sōrai shika ba, "Shinran mo kono fushin ari tsuru ni, Yuien-bō onaji kokoro nite ari kerī.

LUKU IX¹

"Silloinkin kun sanon nembutsun tunnen harvoin onnen ja hyvänolon tunnetta², eikä minulla myöskään ole halua syntyä puhtaaseen maahan kiireesti. Miksi on näin? ", kysyin. "Minä, Shinran, olen myöskin kysynyt samaa. Näinpä, Yuien-bō, olet samoissa ajatuksissa".

1. Tämä kappale käsittelee vaikeaa nembutsun ja puhtaassa maassa syntymän problematiikkaa. Edellisissä kappaleissa on esitetty, että synnymme puhtaaseen maahan uskomalla Amida Buddhaan, ja että ihmisen hyvät teot eivät siinä ole tarpeen. Buddhan vala pelastaa kaikki siitä huolimatta ovatko he hyviä tai huonoja. Voisi ajatella, että luonnostaan iloitsisimme pelastuksestamme ja kaipaisimme puhtaaseen maahan. Tässä Shinran esittää Yuien-bōlle, ettei ole erityisen tärkeää iloitseeko vai ei, mutta tärkeää on luottaa Amidaan, jonka vaikutus pelastaa meidät pahoilta intohimoilta.

2. *Yuyaki kangī* 踊躍歡喜. Shinranin selitys hänen teoksessaan "*Ichinen tanen mon'i*" on seuraava. *Yu* tarkoittaa tarkoittaa tanssimista taivaassa, ja *yaku* merkitsee tanssimista maassa. (SSZ. II, s. 610). *Kan* tarkoittaa iloita ruumiillaan, ja *gi* tarkoittaa iloita mielessään.

よくよく案じみれば、天におどり地におどるほどによろこぶべきことを、よろこばぬにて、いよいよ往生は一定とおもいたまうべきなり。よろこぶべきところをおさえて、よろこばせざるは、煩惱の所為なり。しかるに仏かねてしろしめして、煩惱具足の凡夫とおおせられたることなれば、他力の悲願は、かくのごときのわれらがためなりけりとしられて、いよいよたのもしくおぼゆるなり。

Yoku-yoku anji mire ba, ten ni odori chi ni odoru hodo ni yorokobu beki koto¹ o yorokoba nu ite, iyo-iyō Ōjō wa ichijo to omoi tamō beki nari. Yorokobu beki kokoro o osae te yorokoba se zaru wa, bonnō no shōi nari. Shikaruni Butsu kanete shiroshi meshi te, "bonnō gusku no bombu" to ōse rare taru koto nare ba, Tariki no Higan wa, kakuno gutoki no warera ga tame nari keru, to shirare te, iyo-iyō tanomoshiku oboyoru nari.

Kun ajattelee tätä asiaa tarkoin, tulisi ymmärtää, että syntymä puhtaassa maassa on aina vain sitä varmempi siksi, ettemme voi iloita siitä mistä pitäisi¹ niin paljoa, että tanssisimme taivaassa ja maassa. Pahojen intohimojen vaikutus puristaa mieliämme ja estää meitä iloitsemasta vaikka pitäisi. Buddha tiesi tämän ja siksi sanoi meitä "tavallisiksi kuolevaisiksi, jotka ovat täynnään pahoja intohimoja". Siksi, ymmärtäen, että muun voiman myötätunnon vala on sellaisen [pahojen] ihmisten kuin meidän hyödyksemme, olisi iloittava entistä enemmän.

1. *Yorokobu beki koto* よろこぶべきこと, "se, mistä tulisi iloita", ts. siitä, että Amida ohjaa valaistumiseen. *Dai Muryōju Kyō*-sutra esittää, että se, joka kuulee Amidan nimen, joka on iloissa uskossa,... syntyy Amidan maahan (SSZ.I, s.24). Myös *Nyorai E*, joka on saman sutran toinen käännös sisältää maininnan, jonka mukaan se, joka kuulee (Amidan) nimen, joka kehittää puhtaan uskon ja iloitsee ... tulee syntymään Amidan maahan (ibid. s.203). Nämä ja muut kohdat sutrissa ja selityskirjoituksissa osoittavat, että uskoon Amidan pelastavaan voimaan kerrotaan liittyvän iloisuuden tunne. Uskon ensi heräämisessä voi tuntea suurta iloa ja huojennusta, mutta tunne ei aina kestä kauaa, koska vielä olemme pahojen halujen riivaamia.

また浄土へいそぎまいりたきころのなくて、いささか所勞のこともあれば、死な*630んずるやらんところぼそくおぼゆることも、煩惱の所為なり。久遠劫よりいままで流轉せる苦惱の旧里はすてがたく、いまだうまれざる安養の浄土はこいしからずそうろうこと、まことに、よくよく煩惱の興盛にそうろうにこそ。

"Mata, Jōdo e isogi mairi taki kokoro no nakute, isasaka shorō no koto mo are ba, shinan zuru yaran, to kokoro bosoku odoiyuru koto mo, bonnō no shoi nari. Kuon-gō yori ima made ruten seru kuno no kyuri wa sute gataku, imada umare zaru Annyō no Jōdo wa koishi kara zu sōrō koto, makotoni yoku-yoku bonnō no gōjō ni sōrō ni koso.

"Edelleen, meillä ei ole halua syntyä puhtaaseen maahan kiireesti. Kun sairastumme¹ vähänkin, tunnemme avuttomina kuolemanpelkoa. Myös tämä johtuu pahoista intohimoistamme. On vaikeaa jättää kärsimystemme kotimaata missä olemme vaeltaneet³ ylimuistoisten aikakausien ajan² nykyhetkeen asti. Emme halua tyynen turvan puhtaaseen maahan⁴, jonne syntymä on määränpäämme. Kuinka voimakkaita pahat intohimot ovatkaan !

1. *Shorō* 所勞, "vaikeus", tässä merkitys on "sairaus".

2. *Kuon-gō* 久遠劫. *Kuon* merkitsee "pitkä ja kaukainen", *kō* on kalpa sankritinkielellä, ja tarkoittaa mittaamattoman pitkää aikakautta. Kts. *Shōshin Ge*, s. 19, viite 2.

3. *Ruten* 流轉, "virtaava ja pyörivä", tarkoittaa elämien ja syntymien kiertoa.

4. *Annyō no Jōdo* 安養の浄土. *Annyō* tarkoittaa tyneyttä ja suojaa. Amidan Puhdasta maata luonnehditaan näin koska sinne syntyneiden mieli on tyyni ja Amidan hyveet ylläpitävät heidän olemassaolonsa.